

Снимка: Тахера Хусайни / УНИЦЕФ Афганистан

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ В РИСК

КЛЮЧОВИ ТЕНДЕНЦИИ И ИНЦИДЕНТИ, СВЪРЗАНИ
С ДОСТЪПА НА ДЕЦА ДО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И
ОБРАЗОВАНИЕ В АФГАНИСТАН

ИНЦИДЕНТИ В
КОНФЛИКТА СРЕЩУ
УЧИЛИЩА

132

ЗАТВОРЕНИ
УЧИЛИЩА

369

ДЕЦА ИЗВЪН
УЧИЛИЩЕ

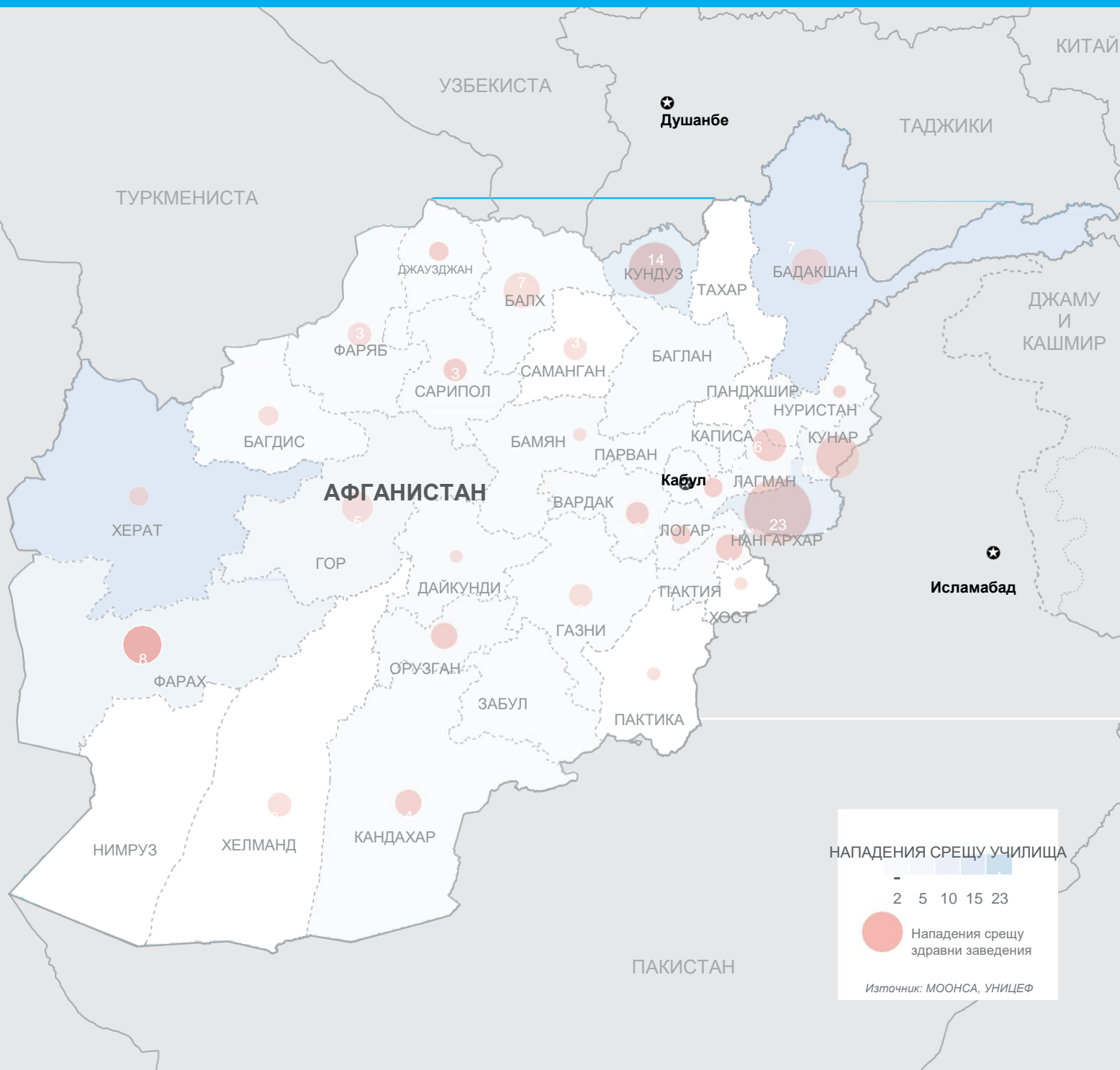
139 000

ЗАПЛАХИ И
СПЛАШВАНИЯ

74

СЛУЖИТЕЛИ - УБИТИ,
РАНЕНИ ИЛИ
ОТВЛЕЧЕНИ

75

ИНЦИДЕНТИ
СЪС ЗДРАВНИ
ЗАВЕДЕНИЯ

125

КЛИНИКИ
ЗАТВОРЕНИ

19

ДЕЦА, КОИТО СА
ПРОПУСНАЛИ
ИМУНИЗАЦИЯ

90 000

ЗАПЛАХИ И
СПЛАШВАНИЯ

64

СЛУЖИТЕЛИ - УБИТИ,
РАНЕНИ ИЛИ
ОТВЛЕЧЕНИ

129

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	04
ОБЩ ПРЕГЛЕД	06
ЗАПЛАХИ СРЕЩУ УЧИЛИЩА, БОЛНИЦИ И ЗАЩИТЕНИ СЛУЖИТЕЛИ	08
НАПАДЕНИЯ, ПОВЛИЯВАЩИ ЗАЩИТЕНИ СЛУЖИТЕЛИ В ОБРАЗОВАНИЕТО И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО	10
НАНАСЯНЕ НА ЩЕТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО	14
УПОТРЕБА НА УЧИЛИЩА И БОЛНИЦИ ЗА ВОЕННИ ЦЕЛИ	19
ПРЕПОРЪКИ	24
СЪАВТОРИ	25
БЕЛЕЖКИ	26

ВЪВЕДЕНИЕ

Въоръженият конфликт в Афганистан продължава да има особено тежки последици за децата. През 2015 г. Мисията на ООН за съдействие в Афганистан (МООНСА) и Детският фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ) отбелязаха рязко увеличаване на броя на инцидентите, свързани с правата на човека и защитата на децата в контекста на въоръжения конфликт в сравнение с 2014 г. Децата представляват една четвърт от всички цивилни жертви; набирането и използването на деца от страните в конфликта се увеличи повече от два пъти; а броят на децата, отвлечени от страните във въоръжения конфликт, се утрои.¹

Сериозно безпокойство буди това, че достъпът на децата до образование и здравеопазване в Афганистан може да бъде компрометиран, когато училище или болница са пряко или непряко засегнати от конфликта. Насилието, свързано с конфликта, влияе върху живота на децата, пациентите, служителите, работещи в образованието и здравеопазването и функционалния капацитет на образователните и здравните заведения.

През 2015 г. децата все по-често изпитват трудности при достъпа до вече крехките здравни и образователни услуги в Афганистан поради несигурността и насилието, свързано с конфликта - ограничения, допълнително изострени от високите нива на хронична бедност в цялата страна.²

Този доклад описва как насилието, заплахите и сплашванията, извършвани от страните в конфликта,

пряко са увредили или въздействали върху служителите в здравеопазването и образованието, довели са до намаляване на наличието на здравеопазване и са ограничили достъпа на деца до основни здравни и образователни услуги. Училищата и болниците са били повредени или унищожени от целенасочени нападения и кръстосан огън, като много от тях са останали затворени поради несигурност, заплахи или използване за военни цели.

Констатациите на този доклад се основават на данни, събрани от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2015 г. от отдела за човешки права на МООНСА и УНИЦЕФ. Докладът се съсредоточава върху нападенията и инцидентите, които са пряко свързани с конфликта - с изключение на криминални нападения, засягащи училища и болници, и нападения, извършени от частни лица. Включени са и данни от проучване относно кръстосания огън,³ поръчано от УНИЦЕФ. Всички данни се анализират чрез рамката на приложимото международно хуманитарно право, международното право в областта на правата на човека, международното наказателно право и националното законодателство, както и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН № 1612, 1882, 1998 и 2143.

Мониторингът и проверката остават предизвикателство в Афганистан поради продължаващата несигурност и ограниченията на достъпа. Заради това е възможно цифрите да не отчитат изцяло броя на инцидентите, приписвани на страните в конфликта и сериозността на въздействието на конфликта върху децата.

Снимка: Андрю Килтъ

Правна защита на училища, болници, образование и медицински персонал

МООНСА застъпва позицията, че въоръженият конфликт в Афганистан е немеждународен въоръжен конфликт между правителството на Афганистан и неговите въоръжени сили и недържавни въоръжени групировки.

Афганистан е страна по четирите Женевски конвенции от 1949 г. и Допълнителния протокол II от 1977 г., които се отнасят до защитата на цивилни лица в немеждународни въоръжени конфликти. Съгласно международното хуманитарно право, нападенията срещу цивилни и граждански обекти, включително училища и болници, като цяло са забранени. Допълнителният протокол II забранява актове на или заплахи за насилие, когато основната цел е да се разпространи страх сред цивилното население.⁴

Принципите на разграничението, пропорционалността и предпазните мерки при нападение също са твърдо установени като норми на обичайното международно право. Тези норми изискват от страните в конфликта да пощадят цивилното население, цивилните лица и гражданските обекти по време на военните операции и да предприемат всички възможни предпазни мерки, за да избегнат и при всички случаи да сведат до минимум загубата на живот и нанасяване на цивилни лица и увреждане на цивилни обекти.⁵

Освен това Афганистан е ратифицирал Римския статут на Международния наказателен съд, който установява като военно престъпление „умишлено [насочване] на нападения срещу сгради, предназначени за [...] образование [...], болници и места, където се събират болните и ранените, при условие че те не са военни цели.“⁶

Освен това Афганистан е и страна по Международния пакт за икономически, социални и културни права, който предвижда правото на всеки да се ползва от най-високия постижим стандарт на физическо и психическо здраве и правото на всеки да получи образование. Освен това Афганистан е страна по Конвенцията за правата на детето, която гарантира правото на образование и „най-високия постижим стандарт на здравеопазване и на съоръженията за лечение на заболявания и рехабилитация на здравето“. Конвенцията за правата на детето също така включва подробно признаване на правото на образование в членове 28 и 29.

Резолюция 1998 на Съвета за сигурност - Мониторинг и докладване на нападения върху училища и/или болници и свързаните с тях защитени служители

През юли 2011 г. Съветът за сигурност прие Резолюция 1998, която подчертава въздействието на въоръжените конфликти върху безопасността, образованието и здравеопазването на децата и призовава за по-широки действия, за да се гарантира, че училищата и болниците са защитени.⁷

Резолюцията се отнася до „нападения срещу училища и болници“ като обща формула както за нападения, насочени срещу училища и болници, така и за непряка вреда, причинена от насилие, свързано с конфликти. Това определение включва действия, водещи до пълно унищожаване, увредено функциониране или частична

повреда на образователните и здравните институции, включително физически нападения, странични щети, засягащи достъпа до услуги, грабежи, разграбване и безразсъдно унищожаване. То се отнася и до увреждане на защитените лица, включително убиване, нанасяване, отвлечане и използване на цивилни лица като жив щит.

Резолюцията призовава страните във въоръжени конфликти да се въздържат от действия, които възпрепятстват достъпа на децата до образование и здравни услуги, включително използването на училища и/или болници за военни цели. Съветът за сигурност поиска от генералния секретар на ООН да продължи да наблюдава и докладва, *между другото*, относно военното използване на училища и болници в нарушение на международното хуманитарно право.

Разбивка на инциденти, обхванати от Резолюция 1998 на Съвета за сигурност

Мониторинг и докладване за нападенията върху училища и болници при въоръжени конфликти

Инциденти, свързани с образованието

- Нападения срещу училища
- Нападения срещу служители в сферата на образованието
- Заплахи от нападения
- Използване на училищата за военни цели
- Други намеси в образованието

Инциденти, свързани със здравеопазването

- Нападения срещу болници
- Нападения срещу медицински персонал
- Заплахи от нападения
- Използване на болници за военни цели
- Други намеси в здравеопазването

ОБЩ ПРЕГЛЕД

УЧИЛИЩА

„Прекъсването на образователните услуги поради насилие, свързано с конфликти, за съжаление не е ново в Афганистан. Училищата, особено училищата за момичета, продължават да затварят вратите си поради несигурност, директни заплахи и нападения от различни страни в конфликта. Спешно са необходими значителни действия, включително понасянето на отговорност от тези, които извършват такива нападения. Защитата на правото на децата на образование и осигуряването на ресурси, които да им позволят да продължат образованието си въпреки конфликтите и разселването, трябва да бъдат неразделна част от нашата реакция в Афганистан. Следващото поколение може да бъде увредено, ако не можем да защитим правата на децата на образование.“

- Лейла Зеруги, специален представител на Генералния секретар по въпросите на децата и въоръжените конфликти

През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 132 инцидента, свързани с конфликти, засягащи образованието и служители в сферата на образованието - с 86% увеличение⁹ в сравнение със същия период на 2014 г. и 110 процента увеличение в сравнение с 2013 г. Тази тенденция се дължи на нарастването на броя на инцидентите, свързани със заплахи и сплъшване срещу персонал в сферата на образованието и здравеопазването (с 182% повече в сравнение с 2014 г. и с 376% повече в сравнение с 2013 г.).

Увеличаването на нападенията, които оказват влияние върху образованието, приписани на талибаните - 82 инцидента в сравнение с 29 през 2014 г. - противоречи на постановление, издадено от мулла Мохамед Омар през 2011 г., което инструктира последователите му да не нападат училища и да не сплъшват ученици.¹⁰ Освен това през 2012 г. талибаните заявиха, че не са против образованието на момичетата.¹¹

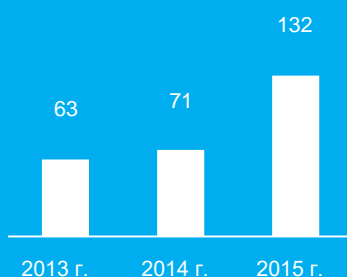
От 132 инцидента, засягащи достъпа до образование, МООНСА и УНИЦЕФ са документирали най-голям брой случаи в източната част на страната - общо

38 инцидента (23 в провинция Нангархар, девет в Кунар, пет в Лагман и един в Нуристан). МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 27 инцидента в западната част на страната (12 в провинция Фарах, седем в Херат, шест в Гор и два в Бадгис) и 26 инцидента в североизточната част на страната (16 в провинция Кундуз, седем в Бадахшан и три в Баглан).

Подобни инциденти имат значително отражение върху правото на образование, особено по отношение на наличието, достъпа и качеството на образованието. Повече от 369 училища са затворени частично или напълно, засягайки най-малко 139 048 ученици (65 057 момчета и 73 991 момичета) и 600 учители.

В допълнение към бариерите пред образованието, произтичащи от несигурността през цялата 2015 г., антиправителствените сили⁹ умишлено са ограничавали достъпа на жените и момичетата до образование, включително чрез закриване на училища за момичета, забрана на образованието след 4-ти или 6-ти клас и пълна забрана за образование на жени и момичета.

Инциденти, свързани с конфликти, насочени срещу училища

Регионален преглед на свързаните с конфликта инциденти през 2015 г.

Достъп на децата до образование

139 048

Деца са лишени от достъп до училища през 2015 г.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ

„Последиците от нападенията срещу здравеопазването в Афганистан далеч надхвърлят ужасните човешки жертви. Мъжете, жените и децата на Афганистан, нуждаещи се от медицинско лечение, могат да страдат или да умрат, защото хората вече не се чувстват в безопасност в болница или клиника или вече няма медицински персонал, който да ги лекува.“

- Марк Бодън, хуманитарен координатор за Афганистан

МООНСА и УНИЦЕФ са документирали увеличение на броя на инцидентите, засягащи достъпа до здравни грижи, като през 2015 г. са докладвани 125 случая, в сравнение с 59 през 2014 г. и 33 през 2013 г. Подобно на случая при образованието, заплахите и сплашванията срещу служители в сферата на здравеопазването представляват по-голямата част от случаите - 64 случая, представляващи 52% от всички потвърдени случаи.

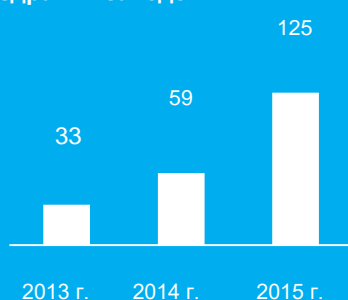
Приблизително една трета от всички инциденти, свързани със здравеопазването, са се случили в източния регион, който е бил терен на 40 инцидента: МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 23 инцидента в Нангархар, десет в Конар, шест в Лагман и един в Нуристан (всички са приписани на антиправителствени сили). В североизточния регион, МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 21 инцидента, като приписаха осем инцидента на правителствени сили¹² (пет в Кундуз и три в Бадахшан) и 13 инцидента - на антиправителствени сили (девет в Кундуз и четири в Бадахшан). МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 18 инцидента в северния регион, всички извършени от антиправителствени

сили: седем в Балх, трима във Фаряб, три в Саманган, три в Сарипул и два в Джаузджан.

Като цяло, антиправителствени сили са извършители на 109 от всички потвърдени случаи, засягащи достъпа до здравни услуги през 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са приписали 15 инцидента на правителствени сили, а един остава неизвестен.¹³

На 1 юли 2015 г. приблизително 30 души от афганистанските национални сили за сигурност извършиха операция за издирване в регионална болница и поеа контрола над болницата за приблизително час и половина. Военните поставиха белезници на трима пациенти, удариха двама охранители, стреляха в болницата и заплашиха един член на персонала, като посочиха пистолет в лицето му. Според съобщенията на 2 юли болницата е изписала около 50 пациенти, които не са били в критично състояние (докато 40 пациенти в критично състояние са останали в болницата) и е спряла да приема нови пациенти - с което пряко е възпрепятстван достъпа на населението до медицинско обслужване. - провинция Кундуз, североизточен регион.

Инциденти, свързани с конфликти срещу здравни заведения

Регионален преглед на свързаните с конфликта инциденти през 2015 г.

Децата-жертви през 2015 г.

1 от 4

цивилни жертви е дете

ЗАПЛАХИ СРЕЩУ УЧИЛИЩА, БОЛНИЦИ И ЗАЩИТЕН ПЕРСОНАЛ

Заплахите, документирани в Афганистан срещу училища, болници и свързан с тях персонал, включват заплахи, които са публични или частни, писмени или устни, адресирани до индивид или група, или директно адресирани до образователна или медицинска институция. Те са в широк спектър от форми - писма, ограничаващи записването на момичета в училищата, публично публикувани съобщения, словесни или текстови заплахи със смъртни случаи от мобилни телефонни или радиосъобщения, които отправят упреци към работещите в сферата на ваксинациите. Сплашванията включват заплахи, изнудване и други действия, извършвани за създаване на страх.

УЧИЛИЩА

От 1 януари 2013 г. до 31 декември 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ отбелязват нарастващ брой случаи на заплахи и сплашвания срещу персонал в сферата на образованието. През 2015 г. тези инциденти все повече затрудняват достъпа на децата до образование и водят до закриване на училища, забрана за образование и изнудване на момичетата.

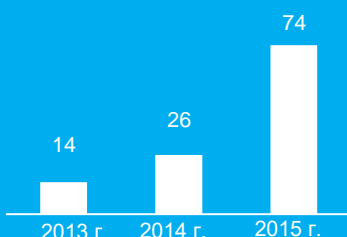
През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 19 инцидента, при които антиправителствените сили пряко или непряко са ограничили достъпа на момичетата до образование.

Тези инциденти включват преки ограничения като: пълна забрана за образование на момичета, ограничаване на посещаването на училище на момичета след 4 или 6 клас или изрични забрани за момичета, които посещават училище без учителка. 19-те инцидента са включвали и други форми на насилие, което възпрепятства достъпа на момичетата до образование, като например: заплахи и сплашвания, две изгаряния на училища, две импровизирани взривни устройства и един случай на отвличане. От 14-те случая на заплахи и сплашвания, девет инцидента със заплахи срещу учители и ученици са довели до закриване или частично закриване на 213 училища.¹⁴ (включително 94 смесени училища, които са били затворени само за момичета), с което са засегнати най-малко 50 683 момичета. По-голямата част от тези затваряния и частични затваряния са в провинции Нангархар и Херат.

Заплахи от антиправителствени сили срещу образованието на момичетата

Между юни и декември 2015 г. заплахите и сплашванията, извършени от антиправителствените сили, са довели до затварянето на пет училища за момичета и прекъсването на класовете за жени в 94 смесени училища, засягащи най-малко 27 103 момичета. - област Шинданд, провинция Херат, западен регион.

Заплахи и сплашвания срещу училища и свързан с тях персонал

Регионални тенденции

През 2015 г. в североизточния, източния и западния региони са отчетени

78%

от всички заплахи и сплашвания

Заплахи срещу образованието на момичетата

През 2015 г. от 14 случая на заплахи и сплашвания, седем инцидента са довели до закриването на

213 училища,

при което са засегнати най-малко 50 683 момичета.

Заплахи за образованието в Нангархар - появата на ИДИЛ-провинция Хорасан

През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 16 случая на заплахи и сплашвания, насочени към персонал, зает в сферата на образованието в източния регион, включително 12 случая в Нангархар, в сравнение с четири случая през 2014 г. и четири случая през 2013 г. Появата на „ИДИЛ-Хорасан“¹⁵ е пряко свързана с това увеличение, като осем инцидента се приписват на ИДИЛ-провинция Хорасан. Случаите включват изземане на заплатите на учителите и принудително затваряне на около 68 училища в провинцията, засягащи повече от 48 751 ученици и учители, включително най-малко 16 896 момичета.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ

През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 64 случая на заплахи и сплашвания в сравнение с 23 през 2014 г. и 15 инцидента през 2013 г. Тези инциденти пряко засягат достъпа на децата до здравни услуги поради принудително затваряне и разграбване на клиники, актове на сплашване на здравни работници, употреба за военни цели на клиниките и спирането на имунизационни кампании.

Антиправителствените сили са спрели четирима здравни работници, които са пътували в частен автомобил, принудили са ги да слезат от автомобила, унищожили са комплектите за ваксинация и са ги отвлекли. По-късно здравните работници са освободени. - провинция Кунар, източен регион, май 2015 г.

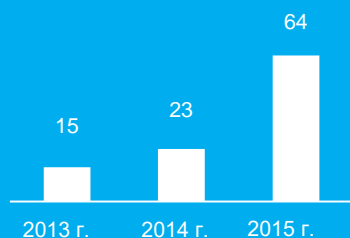
Затваряне на клиники

Заплахите и сплашванията, насочени към персонал в здравеопазването, са довели до затварянето на най-малко 19 клиники, от които 12 в източния регион - 11 в Нангархар, всичките приписвани на ИДИЛ-провинция Хорасан, и на една в Конар, което се приписва на антиправителствени сили. МООНСА приписва три други затваряния в централния регион, едно в западния регион и едно в южния регион на антиправителствени сили, както и две затваряния в североизточния и южния регион на афганистанските национални сили за сигурност.

Снимка: Андрю Килти

Заплахи и сплашвания срещу болници и персонал в сферата на здравеопазването

Регионални тенденции

През 2015 г. в североизточния, източния и северния региони са отчетени

80%

от всички заплахи и сплашвания

Затваряне на клиники

През 2015 г. заплахите и сплашванията са довели до затваряне на поне

19

клиники

НАПАДЕНИЯ, ПОВЛИЯВАЩИ ЗАЩИТЕНИ СЛУЖИТЕЛИ В ОБРАЗОВАНИЕТО И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Резолюция 1998 на Съвета за сигурност решително осъжда всички нарушения на приложимото международно право и призовава страните във въоръжените конфликти да се въздържат от действия, които възпрепятстват достъпа на децата до образование и здравни услуги.

УЧИЛИЩА

В Афганистан, служителите в сферата на образованието, както и учениците, продължават да се сблъскват с преки нападения и заплахи от антиправителствените сили поради асоциирането им с образованието, осигурено от правителството. Например, МООНСА е документирала множество случаи на учители, наети от правителството на Афганистан, които са били убити, бити, похитени или застрашени от антиправителствени сили, след като са били обвинени в подкрепа на правителството.

През април 2015 г. антиправителствените сили са влезли в училище за момчета, събрали са група учители в една стая, нападнали са ги, а след това са взели двама учители от училището и са ги застреляли. - провинция Конар, източен регион.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ

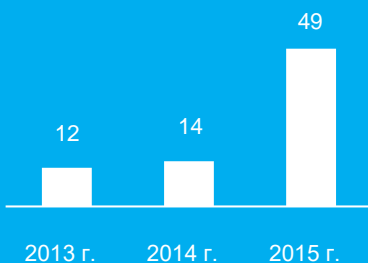
През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 20 убити и 43 ранени здравни работници в Логар, Нангархар, Балх, Кандахар, Пактия, Газни и Кундуз. По-голямата част от жертвите са в резултат на въздушен удар, извършен от американски сили срещу болница на *Лекари без граници [Médecins Sans Frontières]* в Кундуз на 3 октомври 2015 г., при който са убити или ранени 49 души медицински персонал.

През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали 66 отвлечения на здравни работници - повече от два пъти броя на отвлеченията, документирани през 2014 г. (31 отвлечения) и

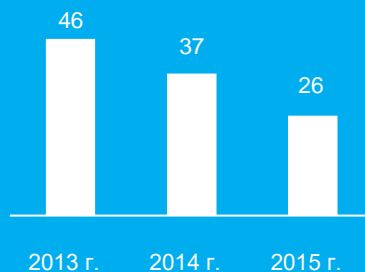
шест пъти повече, отколкото през 2013 г. (10 отвлечения). С изключение на един инцидент, приписван на проправителствени милиции, МООНСА и УНИЦЕФ приписват всички инциденти, регистрирани между 2013 и 2015 г., на антиправителствени сили.

Вълнообразният ефект от нападенията срещу здравните работници включва спиране на прекратяването на услуги и повредени съоръжения, чрез което се застрашава живота и здравето на хора, нуждаещи се от здравни услуги, както и по-нататъшно отслабване на вече затруднените здравни услуги,¹⁶ налични в Афганистан.

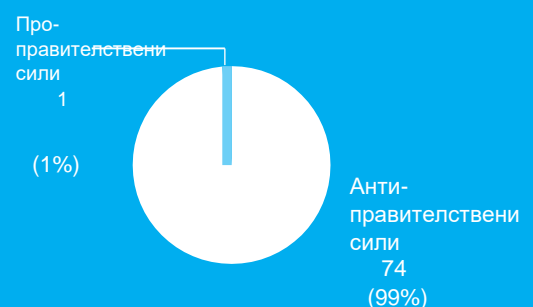
Отвлечение на персонал в сферата на образованието

Служители в сферата на образованието, убити или ранени

Извършители (2015)

Ограничения за кампаниите за полиомиелит и ваксинация - анализ от УНИЦЕФ и СЗО

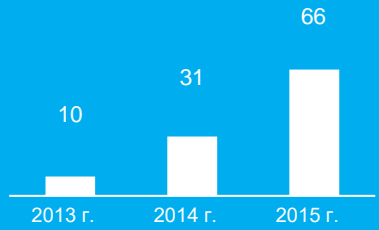
Афганистан е една от двете останали страни в света с ендемичен полиомиелит, като през 2015 г. са докладвани 20 случая на полиомиелит, 28 - през 2014 г. и 14 - през 2013 г. През 2015 г. остават проблемите в достъпа и несигурността, които оказват въздействие върху изпълнението на програмата. Общо 89 873 деца не са успели да бъдат ваксинирани по време на дните на под-национална имунизация през декември 2015 г. Тези деца са предимно от провинции Конар (12 638), Нангархар (59 650) и Хелманд (13 493). Областите с най-големи предизвикателства пред достъпа включват областите Чапархар, Дехбала, Кот, Батикот и Ачин в провинция Нангархар, главно поради несигурност.¹⁷

През последното десетилетие талибаните направиха няколко изявления в подкрепа на програмата за ликвидиране на полиомиелита. Например, на 13 май 2013 г. талибаните направиха публично изявление, в което изразяват подкрепата си за кампаниите за ваксиниране срещу полиомиелит с предупреждение, че кампаниите трябва да се ръководят от афганистанския персонал и да уважават ислямските ценности.¹⁸ През 2015 г. обаче МООНСА, СЗО и УНИЦЕФ са документирали 22 инцидента, които пряко засягат кампаниите за ваксинация, главно свързани с антиправителствени сили, включително с талибаните. Това включва убиване, осакатяване и отвлечане на служители, извършващи ваксинации, заплахи и сплашвания срещу тях, както и унищожаване на комплекти за ваксинация. От 22 инцидента десет са се случили в източния регион.

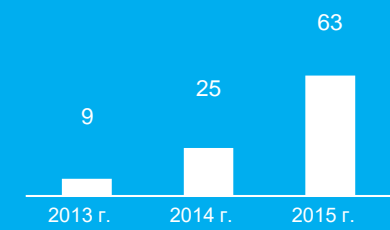

Снимка: Фрайдон Поя / МООНСА

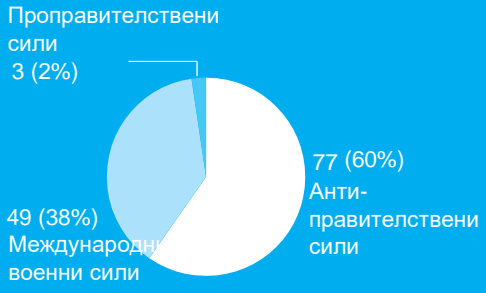
Отвлечане на персонал в сферата на здравеопазването

Убити или ранени служители в сферата на здравеопазването

Извършители (2015 г.)

Джамшид и двамата му приятели бяха сериозно ранени, а 18-годишният му брат беше убит, когато атентатор-самоубиец нападна конвой на НАТО близо до дома им. Август 2014 г.

НАНАСЯНЕ НА ЩЕТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Какво означава това?

- **Целевите/преднамерени нападения срещу цивилни лица са забранени.**¹⁹ Нападенията срещу училища и болници могат да доведат до нарушение на международното хуманитарно право, дори когато тези съоръжения са затворени през нощта, през почивните дни или празниците или са изоставени по други причини, при условие че не са били използвани за военни цели.
- **Неопределени нападения** са тези, които не са насочени към конкретна военна цел; които използват метод или средство за борба, които не могат да бъдат насочени към конкретна военна цел; или които използват метод или средство за борба, чиито последици не могат да бъдат ограничени, както се изисква от международното хуманитарно право; и следователно, във всеки такъв случай, те са от естество да нанесат удар по военни цели и цивилни лица или граждански обекти без разграничение.²⁰
- **Пропорционалност:** „Забранено е нападение, което може да се очаква да причини случайна загуба на живот на цивилни лица, нараняване на цивилни лица, повреда на цивилни обекти или комбинация от същите, която би било прекомерна по отношение на очакваното конкретно и пряко военно предимство.“²¹
- **Предпазни мерки при нападение:** „... Цивилните лица се ползват от общата защита срещу опасностите, произтичащи от военни операции“.²² „При провеждането на военни операции трябва да се полагат постоянни грижи за цивилното население, цивилните и гражданските обекти“ и да се вземат всички възможни предпазни мерки, за да се избегне и във всеки случай да се сведе до минимум случайната загуба на живот, нараняване на цивилни лица и увреждане на цивилни обекти.“²³
- **Убийство/ограбване, унищожаване и присвояване на имущество, необосновано с военна необходимост и извършено безпричинно:** по време на въоръжен конфликт такива действия могат да представляват нападенията срещу училища и болници, които са забранени от международното хуманитарно право. Това се прилага независимо дали училищата или болниците са отворени или затворени, постоянни, временни, импровизирани или мобилни, включително медицински и училищен транспорт, както и в хода на използването на съоръженията за военни цели или на внезапни нападения.

Палта на ученици висят на стената на частично разрушено училище в Кабул

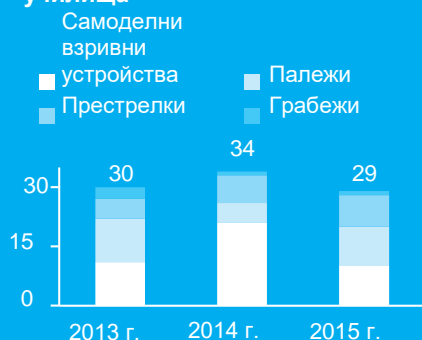
Кръстосан огън и близост на училищата

В проучване от 2013 г., проведено от CARE и УНИЦЕФ в 97 училища, засегнати от насилие, свързано с конфликта,²⁵ само в 14 от 97 случая интервюираните преподаватели характеризират инцидента, който са преживели, като наистина непредсказуем и неконтролируем (или от типа „на грешното място в грешното време“). Във всеки от останалите 83 случая - малко повече от 85% от всички проучени случаи на невинни жертви - респондентите са идентифицирали близостта на тяхното училище до местата, където са присъствали страни в конфликта, като основна причина, поради която съоръженията, персоналът и/или учениците са били засегнати от събитието. Във всеки от тези случаи служителите в сферата на образованието смятат, че щетите, които са претърпели, могат да бъдат намалени или избегнати като цяло, ако близостта между училищата и страните в конфликта бъде взета предвид преди започването на нападението.

Класна стая в изоставено училище в покрайнините на Хора, Урузган. Училището е построено преди около пет години, но е поето от специалните сили на САЩ, които го използват като временна база при провеждане на операции в района. Тяхното присъствие е било притегателна точка за сражения, заради което местната общност ги е помолила да го освободят, което те са направили три седмици по-късно. През този период училището е до голяма степен разрушено поради сраженията. Сега то е изоставено – май 2015 г.

Снимка: Андрю Килти

Преки нападения срещу училища

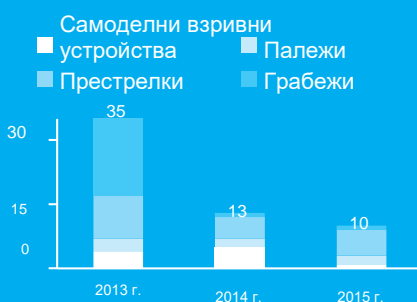
На 29 януари 2015 г. групировка от антиправителствени сили са влезли в гимназия за момичета и са взривили самоделно взривно устройство. Те са оставили предупредително писмо, в което се казва, че училищата за момичета са „публични домове“ и че общността трябва да спре да изпраща момичета на училище, в противен случай те ще бъдат изправени пред същата съдба като военното държавно училище в Пешавар, Пакистан.²⁴ Въпреки че не са ранени цивилни, взривът е унищожил три класни стаи и е създал дълбоко чувство на несигурност сред родителите и учениците. - провинция Нангархар, източен регион.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ

На 3 октомври 2015 г. нападението на международни военни сили в регионалната болница на „Лекари без граници“ в град Кундуз е довела до 85 жертви (42 смъртни случая и 43 ранени - включително 49 души медицински персонал). Органите на Съединените американски щати и НАТО заявиха, че нападението е било грешка и че болницата не е пряката цел. Болницата е единственото напълно функциониращо травматологично заведение в североизточния регион и към 1 април 2016 г. остава затворена. Така нападението е имало опустошително въздействие върху здравните услуги за целия североизточен регион.

Снимка: Андрю Килти

Преки нападения срещу здравни заведения

Претърсвания на клиники

През 2015 г.
е имало 3
инцидента

при които
проправителствени сили

са извършили претърсване на клиники с цел арестуване или разпитване на пациенти и/или медицински персонал.

Разграбване на медицински консумативи

През 2015 г.
е имало 18
инцидента

с разграбване на медицински консумативи и оборудване, при което са засегнати

23 клиники

Използването на училища и клиники като избирателни секции - Президентски избори и балотаж през 2014 г.

Използването на училища и клиники като избирателни секции не е изрично забранено по силата на международното хуманитарно право, но в контекста на настоящия конфликт между правителството и антиправителствените сили в Афганистан такова използване представлява риск за цивилни лица, включително деца, учители, здравни работници и пациенти и възпрепятства упражняването на правото на образование и здравеопазване. Въпреки тези рискове, на 5 април 2014 г. - в деня на президентските избори - 3 546 училища и 173 клиники са използвани като избирателни секции в цялата страна. Антиправителствените сили целенасочено нападат избирателните секции в опит да нарушат изборния процес и да насочат нападенията към силите за сигурност, защитаващи избирателните центрове. В допълнение към загубата на животи и наранявания на стотици цивилни лица,²⁶ тези нападения доведоха до повреждане или унищожаване на много училища, както и от общ страх от това децата да посещават часовете след изборите.

В деня на изборите на 5 април 2014 г. МООНСА съобщи, че две от 173 здравни клиники и 45 от общо 3 546 образователни заведения, определени като места за избирателни секции, са били засегнати от насилието, свързано с изборите.²⁷ След президентските избори на 5 април, в които нито един кандидат не спечели повече от 50% от гласовете, на 14 юни бе проведен втори тур - балотаж между двамата водещи кандидати. В периода между президентските избори и балотажа от 5 април до 14 юни 2014 г., УНИЦЕФ документира общо 175 училища (предоставящи образование на над 87 500 деца), използвани като избирателни секции, които са били нападнати и затворени за дълги периоди от време.²⁸ На 14 юни, в деня на втория тур, УНИЦЕФ документира 22 инцидента с нападения срещу училища, предимно в централните, източните и североизточните региони.

Гилзи по целия под в изоставено училище в Чах-и-Анджир (известен още като Чангир), което понастоящем се използва от Афганистанската национална армия (АНА) като база на фронтовата линия на област Над Али, недалеч от Лашкар Гах, столицата на провинция Хелманд. Бели флагове на талибаните могат да се видят на по-малко от 100 метра. Сблъсъци между АНА и талибаните се осъществяват ежедневно. Повечето жители на района са се евакуирали от домовете си, а местният пазар е практически празен - училището е било в центъра на сблъсъците в района през последните месеци и в един момент е било под контрола на талибаните, преди да бъде превзето отново от АНА.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА УЧИЛИЩА И/ИЛИ БОЛНИЦИ ЗА ВОЕННИ ЦЕЛИ

„Използване за военни цели“ представлява редица дейности, при които въоръжени сили или групи използват физическото пространство на училище или болница в подкрепа на военните си усилия, независимо дали временно или за продължителен период от време. Това включва използването на училища или болници като казарми за настаняване на войници или бойци, или като бази за провеждане на охранителни операции.²⁹ В приложимото международно право не съществува изрична забрана за употреба на цивилни обекти за военни цели и следователно това не се счита за нарушение съгласно Резолюция 1998 на Съвета за сигурност.

УЧИЛИЩА

Резолюция 2143 на Съвета за сигурност отбелязва, че употребата за военни цели на училищата може да доведе до повишен риск от нападение, както и до влошаване на образованието на децата и призовава всички страни във въоръжените конфликти да защитат цивилното естество на училищата и насърчава правителствата да обмислят конкретни мерки за възпиране на използването на училищата за военни цели.

При разглеждането на въпроса за военната окупация на училищата от страна на държавните въоръжени сили, Комитетът по правата на детето препоръча преустановяване на военната окупация и гарантиране на спазването на хуманитарното право и принципа на разграничение.³⁰ В контекста на несигурност и въоръжени конфликти държавите трябва да се въздържат от действия, които нарушават процеса на образование, включително военната окупация на училищата; да спазват задължението за изпълнение на минималното основно съдържание на неотменимото право на образование; и предотвратяване и наказване на нападения срещу ученици, учители и учебни заведения.³¹

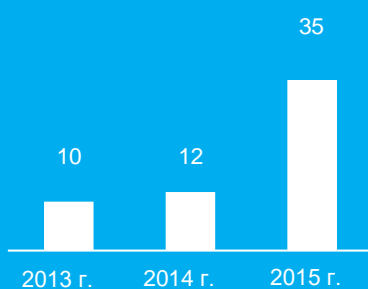
Всички страни в конфликта използват училища за военни цели, включително: използване на училища като казарми, обекти за съхранение, командни центрове, отбранителни позиции, наблюдателни пунктове и стрелкови позиции.

Например през 2015 г. 35 училища (в сравнение с 12 училища през 2014 г. и десет училища през 2013 г.) са били използвани за военни цели за общо 1311 дни,³² мнозинството от които (24) - от правителствени сили. Военното използване на училищата варира от няколко дни до месеци и възпрепятства достъпа до образование на най-малко 8 905 ученици (5 614 момчета и 3 291 момичета). Антиправителствените сили са използвали за военни цели най-малко 11 училища в провинции Нангархар, Нуристан, Логар и Кундуз.

През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са документирали най-големия брой инциденти в провинция Кундуз, като са регистрирали употреба за военни цели на 15 училища от правителствени сили, като са засегнати 6 680 ученици (3 980 момчета и 2 700 момичета).

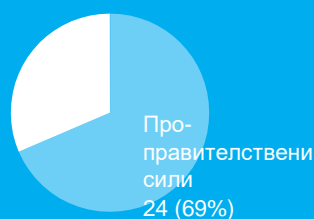
От 28 април до 16 септември 2015 г. местната полиция на Афганистан е заела училище като база за своите операции и е използвала столовете и чиновете като дърва за готвене. По време на окупацията около 700 ученици (340 момчета и 360 момчета) и 20 учители (включително осем учителки) бяха лишени от достъп до училището. - провинция Баглан, североизточен район.

Използване на училищата за военни цели

Извършители (2015 г.)

Антиправителствени сили 11 (31%)

Регионални тенденции

През 2015 г. в североизточните и източните региони са

94%

от случаите на използване на училища за военни цели

Войник приготвя картучница ПК в училищна класна стая в Чах-и-Анджир (известна също като Чангир), използвано от афганистанската национална армия (АНА) като база на област Надали, провинция Хелманд.

Декларация за безопасни училища

През май 2015 г. правителството на Афганистан го направи една от първите страни, одобрили декларацията за безопасни училища.³³ Декларацията за безопасни училища е политически инструмент, чрез който държавите могат да поемат набор от конкретни ангажименти за по-добра защита на образованието по време на въоръжен конфликт. С подписването на Декларацията правителството на Афганистан също така се съгласява да интегрира *Насоките за защита на училищата и университетите от употреба за военни цели по време на въоръжени конфликти*³⁴ („Насоките“) във вътрешната политика и в оперативни рамки, доколкото е възможно и целесъобразно. *Насоките* предлагат съвети на всички страни в конфликта, независимо дали са държавни или недържавни, които могат да ги приложат например във военната доктрина, обучения, правила за ангажиране или оперативни заповеди за намаляване на използването на образователни съоръжения за военни цели и за смекчаване на въздействието на тази практика върху безопасността и образованието на учениците. *Насоките* не са обвързващи и не създават нови международни правни задължения, а по-скоро се стремят да внедрят доброволна промяна в поведението, за да се запази по-добре гражданският характер на учебните заведения. Декларацията дава възможност на Афганистан да подкрепя активно защитата и продължаването на образованието по време на въоръжени конфликти.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ

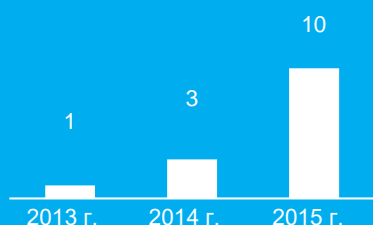
Използването на клиники за военни цели продължава да предизвиква тревога. През 2015 г. МООНСА и УНИЦЕФ са проверили десет случая на използване на клиники за военни цели, от които антиправителствените сили са отговорни за осем случая, а правителствени сили - за два.³⁵

На 12 септември 2015 г. антиправителствените сили влязоха в две местни здравни клиники и ограбиха всички лекарства и оборудване. Те събраха медицинския персонал и им наредиха да им предоставят едномесечната си заплата като наказание за работа с правителството. На 27 януари 2016 г. една клиника се премества в друго село, за да възобнови предоставянето на здравни услуги, докато първоначалната клиника продължава да бъде окупирана. - провинция Нангархар, източен регион.

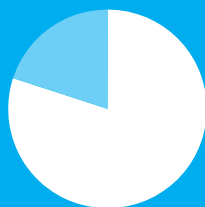
Снимка: Андрю Килти

Използване на здравни заведения за военни цели

Извършители (2015 г.)

Проправителствени сили
2 (20%)

Антиправителствени сили
8 (80%)

Регионални тенденции

През 2015 г. в североизточните и източните региони са

80%

от всички случаи на използване на клиники за военни цели

ПРЕПОРЪКИ

Всички страни в конфликта трябва:

- Незабавно да прекратят безразборните и непропорционални нападения, насочени към цивилни лица или обекти, включително училища и болници. Трябва да се предприемат ефективни мерки за предотвратяване на такива нападения и други актове на насилие, които оказват влияние върху цивилните.
- Да предприемат превантивни мерки за избягване на нападения в населените места и за гарантиране, че принципите на международното хуманитарно право за разграничаване, пропорционалност и предпазни мерки се спазват изцяло по всяко време.
- Да гарантират правото на образование и здравеопазване в съответствие с международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека.
- Да осигурят поемане на отговорност от извършителите на нападения срещу образователни и здравни институции, персонал и обслужваните от тях лица, когато такива нападения представляват нарушения на международното хуманитарно право и на международното право в областта на правата на човека.

Антиправителствени сили

- Налагане на публични изявления на талибанското ръководство по отношение на човешките права на момичетата и момчетата в районите под тяхно влияние; прекратяване на нападенията и заплахите срещу ученици (особено момичета), учители, персонал в сферата на образованието, сгради и институции.
- Прилагане на определение за „цивилен(и)“, което е в съответствие с международното хуманитарно право и е в съответствие с принципите на разграничаване, пропорционалност и предпазни мерки при всички военни операции.
- Гарантиране, че бойците не използват училища, болници, клиники и други защитени обекти за военни цели.
- Преустановяване на нападенията, заплахите и прекъсването на усилията за ваксиниране, включително по адрес на лицата, поставящи ваксини срещу полиомиелит и на кампаниите за ваксиниране срещу полиомиелит.
- Улесняване на хуманитарния достъп до всички хора в райони под техен контрол или влияние.

Правителството на Афганистан

- Осигуряване на поемане на отговорност от членовете на афганистанските сили за сигурност, които нападат или окупират училища или болници в нарушение на международното право и укрепване на структурите за проследяване, смекчаване и поемане на отговорност.
- Редовно информиране на парламента за нарушения, засягащи образованието, здравеопазването и мерките,

взети от правителството за предотвратяване на вредите и осигуряване на поемане на отговорност от извършителите.

- Предприемане на мерки за защита на правото на образование и въздържане от действия, които нарушават процеса на образование, включително военната окупация на училища; спазване на задължението за покриване на минимално основно съдържание на правото на образование; и предотвратяване на и наказване лицата, отговорни за нападения срещу ученици, учители и учебни заведения.
- Предприемане на всички необходими стъпки за пълно прилагане на шестте принципа, съдържащи се в Декларацията за безопасно училище, подписана от правителството на Афганистан през май 2015 г.
- Осигуряване на достъп до имунизация, по-специално ваксинация срещу полиомиелит, за предотвратяване на множество детски заболявания, както и заболявания, които могат да се появят по-късно в живота.
- Максимално използване на наличните ресурси, за да се осигури наличието, достъпността и приемливостта на качествени здравни и образователни съоръжения, стоки и услуги за всички афганистанци, по-специално за групи, уязвими от конфликти, като деца с увреждания и сираци.
- Осигуряване на изпълнението на основното съдържание на правата на здравеопазване и образование чрез максимално използване на наличните ресурси на не-дискриминационна основа. Ретрогресивните мерки за ползването на основното съдържание на тези права не може да бъде оправдано единствено с наличието на конфликт.

Международна общност

- Увеличаване на подкрепата за правителството за прилагане на програми за предотвратяване на вредите за училищата и болниците, включително военната им употреба от страните в конфликта.
- Осигуряване на специални ресурси и подкрепа за текущите механизми за мониторинг и докладване на национално и регионално равнище.
- Насърчаване на заинтересованите страни да се застъпват за по-добра защита на децата, засегнати от въоръжения конфликт, като част от техните взаимодействия с правителството на Афганистан.

Организацията на обединените нации се ангажира да продължи да наблюдава и докладва за шестте тежки нарушения, включително нападения срещу училища и болници, и ще продължи да подкрепя правителството на Афганистан при прилагането на Декларацията за безопасно училище. МООНСА и УНИЦЕФ ще продължат усилията си за застъпничество с всички страни в конфликта за намаляване на атаките срещу училища и болници, както и използването на училища и болници за военни цели.

СЪАВТОРИ

Службата на Върховния комисар по правата на човека/Отдел на МООНСА по правата на човека:

Отделът на МООНСА по правата на човека, като част от Службата на Върховния комисар на ООН по правата на човека (OHCHR), провежда цялостна стратегия за гарантиране на защитата и насърчането на правата на човека в Афганистан или „правата на човека навсякъде по всяко време за всеки“ в подкрепа на всеки афганистанец. Тази стратегия се фокусира върху пет приоритетни области: защита на цивилни лица във въоръжения конфликт; закрила на детето/правата на детето във въоръжения конфликт; елиминиране на насилието срещу жените и насърчаване на равенството между половете; аспекти на правата на човека, свързани с мира и помирието; и предотвратяване на изтезанията при задържане и произволно задържане.

Защитата на децата е интегрирана в правата на човека в правомощията на МООНСА и е силно залегнала в Резолюция 2274 (2016) с конкретно позоваване на необходимостта от защита на училищата и болниците и подчертаване на загрижеността на Съвета за сигурност относно продължаващата висока честота на нападенията срещу хуманитарни работници и работници за развитие, включително нападения срещу здравни работници и медицински транспорт и съоръжения. Резолюцията също така подчертава значението на мониторинга и застъпничеството по „шестте тежки нарушения на правата на детето“ в Резолюция 1612 за децата и въоръжените конфликти.

УНИЦЕФ Афганистан:

УНИЦЕФ работи непрекъснато в Афганистан от 1949 г., превръщайки организацията в един от най-продължителните международни поддръжници на страната. През последните 60 години УНИЦЕФ насърчава правата на децата и жените в Афганистан и работи за предоставяне на основни услуги, включително образование, здравеопазване, хранене, защита, вода и хигиена на онези, които са най-нуждаещи се. Чрез оборудването и оправомощаването на общностите да развият присъщия потенциал и ресурси на страната, международната общност има възможност да насърчава мира и стабилността в Афганистан. Програмите на УНИЦЕФ са в основата на тези усилия. УНИЦЕФ има мандат за мониторинг и застъпничество по „шестте тежки нарушения на правата на детето“ съгласно Резолюция 1612 на Съвета за сигурност за децата и въоръжените конфликти.

Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ОСНА):

ОСНА възстанови присъствието си в Афганистан през януари 2009 г. с цел координиране на ефективни и принципни хуманитарни действия. ОСНА координира, насърчава и защитава независимата хуманитарна помощ въз основа на основните хуманитарни принципи на хуманност, неутралност и безпристрастност с цел повишаване на качеството на хуманитарните действия, основаващи се на нуждите на най-уязвимите групи в Афганистан по основните функции: облекчаване на човешкото страдание, насърчаване на усилията за готовност и превенция за намаляване на бъдещата уязвимост от природни бедствия; застъпничество за правата на хората в нужда; и улесняване на устойчивите решения за справяне с първопричините.

Национална работна група за наблюдение, докладване и реакция (СТФМР) в Афганистан:

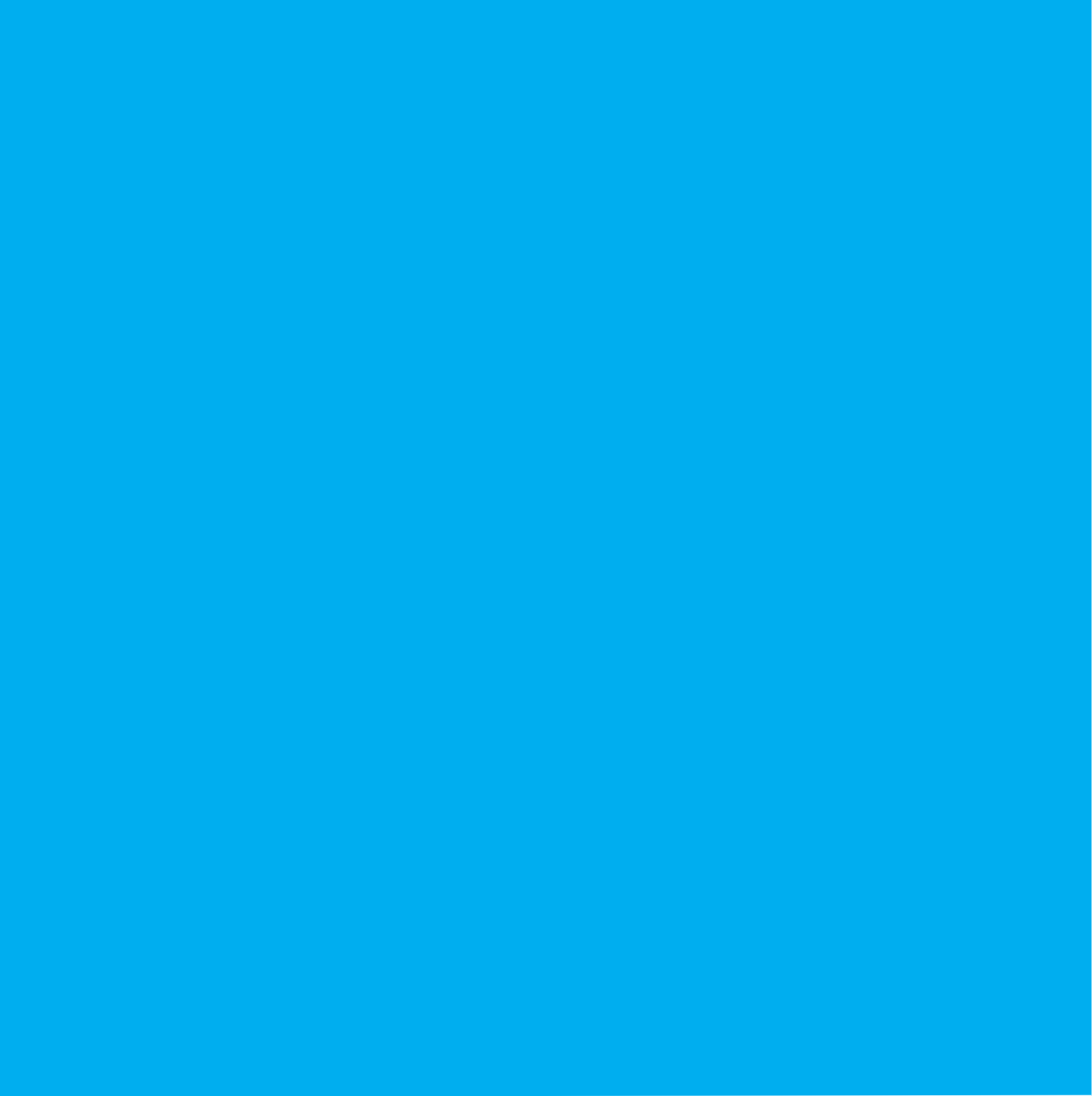
През септември 2008 г. беше създадена Национална работна група за наблюдение, докладване и реакция в Афганистан в съответствие с Резолюция 1612. Секретариатът на СТФМР се състои от Отдела на МООНСА по правата на човека и УНИЦЕФ и включва редица ключови участници в областта на закрилата на детето като СЗО и Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси. От СТФМР се изисква да наблюдава, докладва и да реагира по шестте тежки нарушения срещу деца във въоръжен конфликт, както е посочено в Резолюция 1612 на Съвета за сигурност.

10-годишен пациент в последния си ден в болница за спешна медицина в Лашкар Гах, провинция Хелманд, след като е бил сериозно ранен, когато конвой от афганистански национални сили беше атакуван от атентатор самоубиец в Лашкар Гах. Той е загубил десния си крак при инцидента.

БЕЛЕЖКИ

1. МООНСА, „Годишен доклад за защитата на гражданите при въоръжени конфликти“, 2015 г. на разположение на адрес https://unama.unmissions.org/sites/default/files/poc_annual_report_2015_final_14_feb_2016.pdf
2. Приблизително 70% от населението живее с по-малко от два долара на ден. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, „Обзор на хуманитарните нужди за 2016 г.“, ноември 2015 г.
3. CARE (по поръчка на УНИЦЕФ), „Училища, попаднали в кръстосан огън: Разбиране на косвените щети за училищата в Афганистан като проблем при планирането“ (непубликувано), 2013 г.
4. Международен комитет на Червения кръст, „Допълнителен протокол към Женевските конвенции от 12 август 1949 г. относно защитата на жертвите на немеждународни въоръжени конфликти (протокол II)“, 8 юни 1977 г., Чл. 13(2)
5. Международен комитет на Червения кръст, „Проучване на обичайното международно право в областта на правата на човека“, Правило 15 до 21, Кеймбридж Юнивърсити Прес, 2005 г.
6. Общо събрание на ООН, „Римски статут на Международния наказателен съд (последно изменен 2010 г.)“, 17 юли 1998 г., Чл. 8 (2) (b) (ix).
7. Глобална коалиция за защита на образованието от нападения (GSPEA), „Проект на ръководството за защита на училищата и университетите от военната употреба по време на въоръжени конфликти“, юни 2013 г., достъпно на адрес: http://www.protectingeducation.org/sites/default/files/documents/draft_lu_cens_guidelines.pdf
8. Предоставените статистически данни за образованието и здравеопазването, освен ако не е посочено друго, са от данните на МООНСА за 2014 г. и не включват инциденти с училища, използвани като избирателни секции по време на изборите, поради загуба на статут на защитник през този период.
9. „Антиправителствени сили“ включват всички лица и въоръжени групи, въввлечени във въоръжен конфликт или въоръжена опозиция срещу правителството на Афганистан и/или международни военни сили. Те включват лица, които се идентифицират като „талибани“, както и лица и недържавни организирани въоръжени групи, които взимат пряко участие във военните действия и използват разнообразни наименования, включително Мрежата Хакани [Haqqani], Хезб-е-Ислами [Hezb-e-Islami], Ислямското движение на Узбекистан, Съюза за ислямски джихад, Лашкари Тайба [Lashkari Tauba], Джайш Мухамед [Jaysh Muhammed], групировки, които се идентифицират като „Ислямска държава“ [„Daesh“] и други милиции и въоръжени групи, преследващи политически, идеологически или икономически цели, включително въоръжени престъпни групи, пряко ангажирани с враждебни действия от името на страна в конфликта.
10. Интегрирани регионални информационни мрежи, „Правителството приветства талибанския указ за училищата“, 29 март 2011 г., на адрес: <http://www.irinnews.org/report/92312/afghanistan-government-hails-taliban-decree-schools>
11. В изявление, публикувано през 2012 г., талибаните заявиха, че „... нито преди са били, нито в момента са срещу образованието на жените, но подчертават, че такова образование може да се осъществява само в ислямска среда и в рамките на ислямските принципи“. Реакция на говорител на Ислямски Емират по отношение на доклад, публикуван на уебсайта „Шахамет“ на „Сънди Таймс“ [„The Sunday Times“], 16 август 2012 г.: <http://shahamat-english.com/english/index.php/paighamooona/28806-reaction-of-spokesman-of-islamic-emirate-towards-report-published-by-%E2%80%98the-sunday-times%E2%80%99>
12. Петте инцидента в провинция Кундуз включват въздушното нападение, извършено от международни военни сили срещу болница на „Лекари без граници“ в град Кундуз на 3 октомври 2015 г., при което бяха убити или ранени 49 здравни работници.
13. През 2014 г. антиправителствените сили са причинили 44 от 59 инцидента, проправителствените сили - 15 инцидента, а десет инцидента са с неясен извършител. През 2013 г. антиправителствени сили са причинили 29 от 33 инцидента, проправителствени сили - три инцидента, а един инцидент е с неясен извършител.
14. По-голямата част от затворените училища са в област Шинданд в провинция Херат поради директни заплахи и сплашвания от страна на антиправителствени сили, следвана от провинция Нангархар поради заплахите на Ислямска държава срещу предоставянето на образование в областите Кот, Батикот и Ачин.
15. Провинция Хорасан на Ислямска държава е географска област, която се простира от Иран, през страните от Централна Азия, Афганистан, Пакистан и Индия. През ноември 2014 г. е разпространено съобщение от групировка, която обявява преданост към Ислямска държава за създаването на крило „Провинция Хорасан“, обхващаща Афганистан и Пакистан, което довежда до спекулации и доклади за позиции на Ислямска държава в Афганистан. Въпреки това досега има минимални потвърдени доказателства за присъствие на Ислямска държава в Афганистан, пряко свързано с Ирак и Сирия. По-скоро в няколко провинции, като например Нангархар, групировки от бойци са декларирали вярност към Ислямска държава.
16. Тридесет и шест процента от населението на Афганистан не се обслужва от Основните здравни служби. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, „Обзор на хуманитарните нужди за 2016 г.“, ноември 2015 г., стр. 18.
17. Заплахата от антиправителствени сили за забрана на кампаниите за ваксиниране в провинциите Кандахар и Забул през януари 2016 г. бе успешно предотвратена чрез преговори на различни нива.
18. Изявление на талибаните, „Декларация на Ислямския емират на Афганистан относно ваксинацията срещу полиомиелит“, 13 май 2013 г.; налично на адрес: <http://shahamat-english.com/index.php/paighamooona/31412-declaration-of-the-islamic-emirate-of-afghanistan-regarding-the-polio-vaccination>, последно разглеждано на 13 януари 2014 г.
19. Международен комитет на Червения кръст, „Проучване на обичайното международно хуманитарно право“, правило 1. Принцип на разграничение между цивилни и бойци“, 2005 г., Кеймбридж Юнивърсити Прес, достъпно на адрес: https://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_cha_chapter1_rule1
20. Международен комитет на Червения кръст, „Проучване на обичайното международно хуманитарно право“, правило 12. Дефиниция на безразборни нападения, Кеймбридж Юнивърсити Прес, 2015 г., достъпно на адрес: https://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule12.
21. Международен комитет на Червения кръст, „Обичайно международно хуманитарно право“, правило 14. Пропорционалност при нападение, Международен комитет на Червения кръст, 2005 г., достъпно на: https://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_cha_chapter4_rule14
22. Международен комитет на Червения кръст, „Допълнителен протокол към Женевските конвенции от 12 август 1949 г. относно защитата на жертвите на немеждународни въоръжени конфликти (протокол II)“, 8 юни 1977 г., Чл. 13(1)
23. Международен комитет на Червения кръст, „Изследване на обичайното международно хуманитарно право“, Правила 15 до 21, Кеймбридж юнивърсити прес, 2005 г., достъпно на адрес: https://www.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_cha
24. На 16 декември 2014 г. държавното армейско училище е нападнато от пакистанската военизирана групировка Техрик-и-талибан, като са убити 145 души, включително 132 ученици.

25. CARE (по поръчка на УНИЦЕФ), „Училища, попаднали в кръстосан огън: Разбиране на косвените щети за училищата в Афганистан като проблем при планирането“ (непубликувано), 2013 г.
26. Между 1 януари и 30 юни 2014 г. МООНСА е документирила 674 цивилни жертви (173 убити и 501 ранени) в следствие на нападения, осъществени от антиправителствени сили и насочени срещу изборния процес.
27. Общо събрание на ООН, *Резолюция на Съвета за сигурност на Общото събрание на ООН A/68/910–S/2014/420 относно положението в Афганистан*, 18 юни 2014 г. ; www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2014_420.pdf
28. Информация, предоставена чрез различни източници, събрана от УНИЦЕФ: служители на Министерството на образованието, служители по сигурността на Министерството на образованието, членове на Мрежа за действие за закрила на детето, Отдел на ООН за безопасност и сигурност, членове на Комитета за развитие на общността и служители на УНИЦЕФ и докладвани чрез УНИЦЕФ, „Хуманитарна дейност за деца (Афганистан)“, 2015 г., достъпно на адрес: www.unicef.org/appeals/files/Final_2015_HAC_Afghanistan.pdf
29. Глобална коалиция за защита на образованието от нападения (ГСРЕА), *Доклад „Образование под нападение“*, 2014 г.; налично на адрес:
- http://protectingeducation.org/sites/default/files/documents/eua_2014_full_0.pdf
30. Вж. CRC/C/OPAC/LKA/CO/1, параграф 25.
31. Общо събрание на ООН, „Доклад на Върховния комисар по човешките права до ECOSOC“, 19 май 2015 г., E/2015/59, параграф 67.
32. Шест училища продължават да се използват за военни цели към март 2016 г.
33. Глобална коалиция за защита на образованието от нападения (ГСРЕА), Декларация за безопасно училище, 29 май 2015 г.; налично на адрес: http://www.protectingeducation.org/sites/default/files/documents/safe_schools_declaration-final.pdf
34. Глобална коалиция за защита на образованието от нападения (ГСРЕА), „Насоки за защита на училищата и университети от използване за военни цели по време на въоръжени конфликти“ ; налично на адрес: http://protectingeducation.org/sites/default/files/documents/guidelines_en.pdf
35. Към март 2016 г. две клиники продължават да се използват от антиправителствените сили, а една от - правителствените сили.

Снимка: Наджиб Фарзад / МООНСА